

**SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY**
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich,
2004 - 2006

Urząd Marszałkowski *Województwa Warmińsko-Mazurskiego*

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Biuletyn Informacyjny
Rolnictwo i Obszary Wiejskie
Warmii i Mazur

Nr 8/2009

Opracowała: dr inż. Joanna Karwowska

10-562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
tel. (089) 5219250, fax (089) 5219259, e-mail: dow@warmia.mazury.pl
www.sporol.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

I.	SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.....	3
2.	Bezrobotni mieszkańcy wsi.....	5
II.	PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH na lata 2007-2013	
1.	Wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego – stan na dzień 30.09.2009r.....	5
2.	Wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 30.09.2009r.....	6
3.	Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.....	8
III.	AKTUALNOŚCI	
1.	Zużycie biopaliw.....	8
2.	Premie dla młodych rolników.....	9
3.	Energetyczny pomysł.....	9
4.	Ceny żywności.....	9
5.	Mlekowe limity.....	10
6.	Wyплаты ONW i dopłat bezpośrednich.....	10
7.	Modernizacja gospodarstw rolnych.....	11
8.	Działalność nierolnicza.....	12
9.	Rybołówstwo.....	12
10.	Wdrażanie działań przez Samorządy.....	14
11.	Programy rolnośrodowiskowe.....	16
12.	Zalesianie gruntów.....	16
13.	Kredyty kłeszkowe.....	18
14.	Dopłaty do roślin strączkowych.....	20
15.	GMO.....	20
16.	Wyплата ONW.....	20
17.	Ubezpieczenia upraw rolnych.....	21
18.	Droższa ziemia.....	21
19.	Przetwórstwo ryb.....	22
20.	Kredyty dla rolników.....	23
21.	Pieniądze dla producentów tytoniu.....	23
22.	Prywatyzacja ziemi.....	23
23.	PROW 2007-2013.....	24
24.	Pomoc dla rybaków.....	25
IV.	INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA	
1.	Zakończone nabory.....	26
2.	Konkurs na najlepsze łowisko wędkarskie.....	27
3.	Dożynki wojewódzkie 2009.....	27
4.	Międzynarodowa konferencja pn. „Wieś – tu żyję, pracuję i odpoczywam”.....	29
5.	VI Jarmark Wojewódzki.....	31
6.	Podsumowanie projektu „Wioski tematyczne”.....	33

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

W lipcu br. w porównaniu do stanu z końca czerwca, liczba bezrobotnych w województwie warmińsko - mazurskim zwiększyła się o 1,4% tj. o 1 271 osób. Od początku roku liczba bezrobotnych wzrosła o 8,3% tj., o 7 226 osób, a w porównaniu do lipca 2008 roku poziom bezrobocia wzrósł o 19,2% tj. o 15 245 osób. Ostatecznie, liczba bezrobotnych na Warmii i Mazurach w końcu lipca br. wynosiła 94 646 osób. W lipcu 2009 roku, w porównaniu do czerwca, liczba bezrobotnych wzrosła w czternastu powiatach, przy czym najwięcej w powiecie piskim (o 388 osób), mieście Olsztynie (358 osób) oraz powiecie olsztyńskim (o 152 osoby). W powiecie gołdapskim liczba bezrobotnych nie zmieniła się, a w pozostałych sześciu powiatach poziom bezrobocia był niższy (od 3 osób w powiecie elbląskim do 106 osób w powiecie lidzbarskim).

Analiza roczna zmian poziomu bezrobocia (lipiec 2009 do lipca 2008) wykazuje wzrost liczby bezrobotnych w 17 powiatach województwa (od 149 osób w powiecie nidzickim, do 2 088 osób w Olsztynie), natomiast w pozostałych powiatach zaobserwowano spadek liczby bezrobotnych, w granicach od 20 osób w powiecie nowomiejskim do 167 osób w powiecie braniewskim. W okresie lipiec 2008 – lipiec 2009 największy wzrost bezrobocia odnotowano w:

- mieście Olsztynie – o 67,8%,
- powiecie działdowskim – o 35,3%,
- powiecie ostródzkim – o 33,6%,
- powiecie olsztyńskim – o 27,7%,
- powiecie elbląskim – o 26,2%. W kraju liczba bezrobotnych w końcu lipca 2009 r. wyniosła 1 676,9 tys. osób i w porównaniu do końca czerwca 2009 r. wzrosła o 18,2 tys. osób (1,1 %). Dla porównania w analogicznym okresie ubiegłego roku (lipiec – czerwiec) odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 32,4 tys. osób (o 2,2%). Względny (procentowy) wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 15-tu województwach, przy czym najsilniejszy w województwie:

- podlaskim – o 2,5%,
- podkarpackim – o 2,0%,
- mazowieckim – o 1,8%.

Jedynie w województwie zachodniopomorskim liczba bezrobotnych w porównaniu do miesiąca poprzedniego nieznacznie spadła (tj. o 0,1%). Obserwowana ostatnio dekonstrukcja skutkuje także zwolnieniami pracowników w województwie warmińsko-mazurskim.

W lipcu 2009 r. zwolnienia grupowe zgłosiło 5 firm, na łączną liczbę 230 osób, w tym z:

- powiatu nowomiejskiego – 100 osób - Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe; produkcja mebli;
- powiatu olsztyńskiego – 49 osób - Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe, produkcja wyrobów z drewna;
- powiatu piskiego – 55 osób - Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe, przetwórstwo mięsa, oraz 20 osób – Sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- powiatu iławskiego – 6 osób Sekcja H – transport i gospodarka magazynowa.

W okresie styczeń– lipiec br. grupowe zwolnienia pracowników zgłosiło 68 zakładów pracy na 1 615 osób. Do końca lipca, wskutek tych zapowiedzi zwolniono 1 369 osób z 55 firm.

Na koniec czerwca 2009 roku, stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim wyniosła 17,8% i była ponad 1,5-krotnie większa niż w kraju, gdzie wartość tego wskaźnika wynosiła 10,7%. Oznacza to, że w województwie warmińsko – mazurskim na 100 osób aktywnych zawodowo przypada prawie 18 osób bezrobotnych. Wskaźnik stopy bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim w czerwcu br., w stosunku do maja zmalał o 0,3 pkt proc. (w kraju 0,1 pkt proc.). Jednakże w porównaniu z czerwcem 2009 roku stopa bezrobocia zwiększyła się o 2,1 pkt proc. (w kraju 1,3 pkt proc.) Natężenie bezrobocia w regionie jest nadal najwyższe w Polsce. W czerwcu 2009 roku, różnica pomiędzy wartością stopy bezrobocia dla kraju, a wartością stopy dla województwa wynosiła 7,1 pkt proc. W regionie warmińsko – mazurskim występują powiaty, które charakteryzują się stopą bezrobocia znacznie wyższą niż średnia w województwie, ale są też powiaty o stosunkowo niskiej wartości wskaźnika bezrobocia.

Najniższą stopą bezrobocia w kwietniu charakteryzowały się:

- miasto Olsztyn – 5,6%,
- powiat iławski – 11,7%,
- miasto Elbląg – 12,7%
- powiat giżycki – 14,7%. Natomiast najwyższa stopa bezrobocia występowała w powiatach:
- bartoszyckim – 32,2%,
- braniewskim – 28,3%,
- piskim – 27,8%,
- lidzbarskim – 25,2%.

Podsumowanie

W analizowanym okresie warmińsko – mazurski rynek pracy cechowały następujące tendencje:

- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2009 roku było niższe o 7,1% niż w analogicznym okresie ubiegłego roku,
- Przedsiębiorstwa przemysłowe uzyskały przychody ze sprzedaży wyrobów i usług o 10,7% niższe od ubiegłorocznych,
- Liczba bezrobotnych na Warmii i Mazurach w końcu lipca br. wynosiła 94 646 osób i w porównaniu do czerwca zwiększyła się o 1,4% tj. o 1 271 osób,
- W porównaniu do lipca 2008 roku poziom bezrobocia w regionie wzrósł o 19,2% tj. o 15 245 osób.
- W okresie styczeń – lipiec br. grupowe zwolnienia pracowników zgłosiło 68 zakładów pracy na 1 615 osób.
- Na koniec czerwca 2009 roku, stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim wyniosła 17,8%, w kraju zaś 10,7%.
- Ze wstępnych informacji wynika, że stopa bezrobocia w lipcu br. w województwie warmińsko – mazurskim wyniosła 18,0%, a w kraju 10,8%. Oznacza to, że w porównaniu do czerwca stopa bezrobocia w regionie wzrosła o 0,2 pkt proc., w kraju o 0,1 pkt proc.,
- W porównaniu do lipca br. w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł udział osób uprawnionych do zasiłku, bezrobotnej młodzieży, osób bez kwalifikacji zawodowych, a także osób powyżej 50 roku życia. Zmalał natomiast odsetek bezrobotnych kobiet, mieszkańców wsi, długotrwale bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych.
- W lipcu 2009 roku, urzędy pracy dysponowały 4 052 ofertami pracy, o 174 (o 4,1%) więcej niż w czerwcu br., oraz o 960 (19,2%) mniej niż w lipcu przed rokiem. Oferty pracy niesubsydiowanej stanowiły 66,7%, zaś oferty subsydiowane 33,3%.

- Od początku 2009 roku do urzędów pracy wpłynęło 28 771 ofert pracy, o 4 421 tj. o 13,3% mniej niż w tym czasie przed rokiem, z czego prawie 71% to oferty pracy subsydiowanej, a ponad 29% dotyczyła zatrudnienia niesubsydiowanego.
- Od początku br. roku, poprzez sieć EURES umożliwiono wyjazd do pracy zagranicą 406 osobom, o 301 mniej niż przed rokiem.
- W lipcu zarejestrowanych zostało 14 747 osób (o 22,6%, tj. o 2 719 osób więcej niż w lipcu 2008 r.), natomiast z ewidencji bezrobotnych wyłączono 13 476 bezrobotnych, o 0,1%, tj. o 8 osób mniej niż przed rokiem.
- W lipcu 2009 roku, w różnych formach aktywizacji finansowanych ze środków Funduszu Pracy, uczestniczyło 3 646 osób, a 3 864 osoby podjęły pracę niesubsydiowaną. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, liczba podjęć pracy niesubsydiowanej wzrosła o 0,6%. Również o 3,7% wzrosła liczba uczestników aktywnych form.
- Od początku bieżącego roku zaktywizowano z udziałem środków Funduszu Pracy 26 983 osoby, a 25 631 osób podjęło pracę niesubsydiowaną na wolnym rynku. W analogicznym okresie 2008 roku, zaktywizowano mniej, bo 25 202 osoby, natomiast prace na wolnym rynku podjęło 31 389 osób.
- W okresie styczeń – lipiec 2009 roku, z Funduszu Pracy wydatkowano 231 179,5 tys. zł, z czego na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim, kwotę – 113 587,9 tys. zł oraz zasiłki dla bezrobotnych, łącznie ze składkami ZUS – 107 040,8 tys. zł.

2. Bezrobotni mieszkańcy wsi

Prawie połowa bezrobotnych zarejestrowanych w województwie (45 655 osób, tj. 48,2%) **zamieszkuje na wsi**. Przed rokiem, bezrobotni mieszkańcy wsi w liczbie 39 629 osób stanowili 49,9% ogólnej liczby pozostających bez pracy. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się procentowego udziału mieszkańców wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych (do ubiegłego roku o 1,7 pkt. proc).

II. PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013

b. wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba realizowanych umów i decyzji	Kwota podpisanych umów (decyzji)
Scalanie gruntów	0	0	0	0
Odnowa i rozwój wsi	137	-	127	51 949 981,00
Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	14	-	14	19 890 387,17
Podstawowe usługi	105	234 711 483,00	-	-
Funkcjonowanie LGD	15	2 662 345,73	14	-

b. wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 30.09.2009r.

Nazwa działania	Wnioski obsługiwane		Zawarte umowy/wydane decyzje pozytywne	
	liczba	wnioskowana kwota	liczba	kwota
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2007	31 605 *	nie dotyczy	31 275	97 293 126
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2008	31 545*	nie dotyczy	31 204	96 765 264,23
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2009	31 447*	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Renty Strukturalne – Kampania 2007	318*	338 232,89	279	302 015,88
Renty Strukturalne – Kampania 2008	344*	373 485,25	306	340 476,03
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2007	203	9 761 493,40	181	8 893 347,00
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2008	134	5 240 214,56	93	3 516 301,60
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat II – Kampania 2008	31	317 376,32	20	238 417,20
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat II – Kampania 2009	187	7 261 684,81	nie dotyczy	nie dotyczy
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2009	32	284 298,10	2	27 446,70
Program rolnośrodowiskowy – kampania 2008	1 197	20 200 946,89	1 141	18 844 429,96

Program rolnośrodowiskowy – kampania 2009	1 259	19 670 366,22	nie dotyczy	nie dotyczy
Grupy producentów rolnych	24**	nie dotyczy	23	nie dotyczy
Grupy złożyły 17 wniosków o płatność , z czego 10 zostało zatwierdzonych na kwotę 2 125 019,82				
Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	402	2 010 730,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	816	4 409 450,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Modernizacja gospodarstw rolnych	823	132 686,50	nie dotyczy	nie dotyczy
Modernizacja gospodarstw rolnych – II nabór (21-28.04.09r.)	1 290	228 971 798,79	nie dotyczy	nie dotyczy
Ułatwianie startu młodym rolnikom I nabór – 03.03.2008 rok	250	12 500 000,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Ułatwianie startu młodym rolnikom II nabór – 25.03.2008 rok	42	2 100 000,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	27	63 145 228,35	nie dotyczy	nie dotyczy
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej-II nabór (15-22.04.09r.)	19	24 545 489,46	nie dotyczy	nie dotyczy
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	163	14 224 049,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej-II nabór od 15.04.09r.	147	12 514 283,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw 05-18.05.09r.	176	27 395 037,01	nie dotyczy	nie dotyczy

* liczba wszystkich złożonych wniosków aktualnie rozpatrywanych w biurach powiatowych (bez wycofanych, anulowanych itp.)

** wnioski o przyznanie pomocy

3. Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych na dzień 30.09.2009r.

	Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych	
Liczba rolników ubiegających się o płatności w kampanii 2007	43 820*	
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności , które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2007	decyzje pozytywne	decyzje odmowne
	43 523*	279*
Liczba rozpatrywanych wniosków w kampanii 2008	43 104**	
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności , które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2008	decyzje pozytywne	decyzje odmowne
	42 771**	343**
Liczba złożonych wniosków w kampanii 2009	42 817***	

* bez wniosków wycofanych, przeniesionych do innego biura, anulowanych – stan na dzień 5.09.2008 rok

** bez wniosków wycofanych, przeniesionych do innego biura, anulowanych – stan na dzień 2.07.2009 rok

*** bez wniosków wycofanych, przeniesionych do innego biura, anulowanych – stan na dzień 31.07.2009 rok

III. AKTUALNOŚCI

1. Zużycie biopaliw

Do końca roku pozostało, co prawda jeszcze kilka miesięcy, ale to może nie wystarczyć, żeby zrealizować tegoroczny Narodowy Cel Wskaźnikowy w użyciu biopaliw. Producenci estrów twierdzą, że możliwości produkcyjne są, a winą za problemy ze sprzedażą biopaliw obarczają koncerny paliwowe.

Minimalne zużycie biopaliw w rynku paliw ciekłych musi wynieść co najmniej 4,6%. W przyszłym roku zwiększy się ono o ponad 1%. Tak zwany Narodowy Cel Wskaźnikowy zobowiązuje firmy do sprzedaży określonej ilości biopaliw. A z tym od kilku miesięcy mamy problem. Jeśli do końca roku nie uda się nadrobić zaległości Bruksela nałoży karę.

Zamieszanie wokół Narodowego Celu Wskaźnikowego niepokoi dostawców i przetwórców zielonego paliwa. W opinii izby skupiającej firmy z branży, za problemy ze sprzedażą biopaliw odpowiadają same koncerny paliwowe, które źle zaplanowały inwestycje. Tym bardziej, że surowca do produkcji biopaliw - wbrew wcześniejszym zapowiedziom nie brakuje. Istnieje zarówno potencjał w produkcji rzepaku na dzień dzisiejszy szacowany na ponad 2 miliony ton, również jeśli chodzi o olej rzepakowy nie ma takich problemów.

W przyszłym roku ministerstwo gospodarki chce uruchomić sprzedaż paliw z wyższą niż obecnie domieszką estrów roślinnych. Prace nad ustawą zakończą się jeszcze we wrześniu. Paliwa E10 i B7, mają pomóc koncernom w wypełnieniu przyszłorocznych zobowiązań w zużyciu estrów roślinnych. Zyskać mają też producenci rzepaku, bo większa sprzedaż biopaliw ma się przełożyć na wyższe zapotrzebowanie na nasiona.

2. Premia dla młodych

Są jeszcze pieniądze na premie dla młodych rolników. Do wydania w tym roku jest blisko 300 milionów złotych, a wykorzystano niecałe 40 milionów. Wnioski można składać w regionalnych oddziałach Agencji Restrukturyzacji.

Zdaniem wielu rolników korzystanie z unijnych dotacji to konieczność. O 50 tysięcy dotacji dla młodych rolników mogą ubiegać się osoby, które nie ukończyły 40 lat. Zamierzają przejąć lub kupić gospodarstwo o odpowiedniej powierzchni. Liczy się średnia krajowa lub wojewódzka. Osoby, którym zostanie przyznana premia dla młodych rolników zobowiązują się do przejęcia gospodarstwa rolnego, prowadzenia tego gospodarstwa zgodnie z założeniami biznesplanu w ciągu 5 lat od przyznania premii. Rolnik musi udokumentować wydanie 70% przyznanej kwoty. Ma też trzy lata na uzyskanie standardów sanitarno-weterynaryjnych. Ale to nie wszystko. W odniesieniu do osób, które w momencie przyznania pomocy nie spełniały kryteriów kwalifikacji zawodowych wymagane jest uzyskanie wykształcenia w okresie 3 lat od przyznania pomocy. Resort rolnictwa zapowiedział zwiększenie kwoty pomocy dla młodych rolników o połowę. Wymaga to jednak zmiany przepisów oraz zgody Komisji Europejskiej.

3. Energetyczny pomysł

Możliwość sprzedaży ziarna do elektrowni na cele energetyczne to nowy pomysł na poprawę sytuacji producentów zbóż. Ministerstwo rolnictwa chce wystąpić do Urzędu Regulacji Energetyki o niezbędne pozwolenia. Nawet opozycja popiera tę inicjatywę.

Jeżeli piece mogą być opalane sianem, to czemu elektrownie nie mogłyby kupować od rolników zbóż, aby wytwarzać z nich energię elektryczną. Pomysł Krajowej Federacji Producentów Zbóż zyskał oficjalne poparcie rządu.

Zdaniem autorów pomysłu to dobry sposób na poprawę sytuacji zwłaszcza producentów zbóż paszowych. W tym sezonie zapotrzebowanie na ziarno z powodu rekordowo niskiego pogłowia trzody chlewnej jest o ¼ mniejsze niż rok wcześniej. Zapotrzebowanie na energię elektryczną stale rośnie. Pomysł wykorzystania zbóż na cele energetyczne podchwyciły wszystkie organizacje rolnicze. Problemem dla rolników nie powinny być także kwestie etyczne, czyli spalanie zboża piecach zamiast wykorzystywanie go do produkcji chleba. Ale przecież przemysłowe wykorzystanie surowców rolniczych w obecnych czasach to nic nowego. Na drodze do wykorzystywania zbóż na cele energetyczne stoi teraz tylko Urząd Regulacji Energetyki, który musi wydać certyfikaty zezwalające na spalanie ziarna w elektrowniach i elektrociepłowniach.

4. Ceny żywności

Jest wstępna zgoda na powołanie rządowego zespołu do spraw cen żywności. Zdaniem przedsiębiorców ich monitorowanie to dobry pomysł.

Zespołu wciąż nie ma, są za to kontrowersje i nieporozumienia. Mówiono, że jego głównym celem będzie wprowadzenie urzędowych marż handlowych. Minister rolnictwa tłumaczył, że od początku jego intencją nie była chęć ingerowania w wysokość marż, a jedynie monitorowanie łańcucha żywnościowego. Po co taki zespół? A choćby po to, aby wyjaśnić dlaczego litr mleka w punkcie skupu kosztuje złotówkę, a na półce sklepowej już ponad 2,5 razy więcej? Handlowcy mówią,

że do tego nie potrzeba żadnego rządowego zespołu i sami tłumaczą rynkowe mechanizmy.

W Kancelarii Premiera Rady Ministrów zapadła już jednak wstępna decyzja i zespół zostanie powołany. Organizacje rolnicze oczekują, że zespół udowodni konsumentom, że za wysokie ceny żywności w sklepach nie odpowiadają rolnicy.

5. Mlekowe limity

Produkcja mleka wyhamowuje i jest szansa, że uda się uniknąć kar za przekroczenie unijnych limitów. Pod koniec miesiąca okaże się czy rząd będzie musiał przywrócić zaliczki na poczet ewentualnych grzywien.

O kary otarliśmy się już w poprzednim sezonie, który właśnie ostatecznie został zbilansowany. Z wyliczeń Agencji Rynku Rolnego wynika, że narodową kwotę mleczną wykorzystaliśmy w 99,8%. Gdyby tendencja się utrzymała jest szansa, że produkcja w sezonie 2009/2010 wzrośnie tylko o 1%. Wtedy nie byłoby groźby kar, bo limity wszystkich krajów Unii Europejskiej rosną co roku właśnie o 1%. Cała sprawa przynajmniej częściowo powinna wyjaśnić się do końca miesiąca. Rząd podejmie wtedy decyzję czy jest potrzeba przywracania zaliczek na poczet kar.

6. Wyплаты ONW i dopłat bezpośrednich

Zgodnie z zapowiedziami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, już od 16 października br. ARiMR rozpocznie wypłacanie pieniędzy rolnikom, którzy prowadzą działalność na obszarach o trudnych warunkach gospodarowania lub na terenach górskich (ONW). Natomiast płatności bezpośrednie Agencja rozpocznie wypłacać zgodnie z obowiązującymi przepisami od 1 grudnia br. ARiMR doloży wszelkich starań, aby dopłaty te jeszcze w grudniu otrzymało około 70% rolników, którzy złożyli w tym roku wnioski o takie płatności, a było ich łącznie około 1,4 miliona. O dopłaty ONW ubiega się co roku ponad 700 tys. rolników. W pierwszej kolejności dopłaty, zarówno ONW jak i bezpośrednie, będą otrzymywali rolnicy, których gospodarstwa zostały dotknięte tegorocznymi klęskami żywiołowymi.

Na pomoc w ramach systemu wsparcia bezpośredniego za 2009 roku, zwanych potocznie dopłatami bezpośrednimi, ARiMR będzie miała około 3 miliardów euro. Wysokość wsparcia w złotych Agencja pozna na początku października, po opublikowaniu kursu z 30 września br., według którego Europejski Bank Centralny będzie przeliczał euro na złotówki. Poziom dopłat bezpośrednich w Polsce za 2009 r. będzie stanowił, zgodnie z ustaleniami akcesyjnymi dokonanymi w Kopenhadze, 90% wysokości dopłat, które otrzymają rolnicy z tzw. starej 15 Unii Europejskiej. W przyszłym roku poziom dopłat we wszystkich państwach Unii będzie identyczny.

Płatności obszarowe przysługują do powierzchni nie mniejszej niż 1 ha gruntów rolnych, utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej zgodnie z zasadami ochrony środowiska naturalnego.

W ramach systemów wsparcia bezpośredniego rolnicy mogą ubiegać się o:

1. Jednolitą płatność obszarowa (JPO)
2. Krajowe uzupełniające płatności obszarowe, w tym:
 - płatność do grupy upraw podstawowych (UPO) np. zboża, len włóknisty i oleisty, konopie na włókno,

- płatność do powierzchni uprawy chmielu, zadeklarowanej przez rolnika na dany rok,
 - płatność do powierzchni uprawy chmielu, do której rolnikowi przyznano płatność uzupełniającą do powierzchni uprawy chmielu za 2006 rok,
 - płatność do powierzchni uprawy roślin przeznaczonych na paszę, uprawianych na trwałych użytkach zielonych (płatność zwierzęca).
3. Oddzielną płatność z tytułu owoców i warzyw - płatność do pomidorów.
 4. Przejściowe płatności z tytułu owoców miękkich – truskawek i malin.
 5. Płatność cukrową.
 6. Pomoc do rzepaku.

7. Modernizacja gospodarstw rolnych

Pod koniec kwietnia 2009 r. ARiMR przyjęła w całym kraju blisko 25 tys. wniosków, w których rolnicy ubiegali się o 3,83 miliarda złotych wsparcia na modernizację swoich gospodarstw.

Kolejność rozpatrywania wniosków i przyznawania pomocy została ustalona 26 maja br. w drodze przeprowadzonego losowania wykorzystując do tego specjalny program informatyczny. Losowanie odbyło się osobno dla każdego z 16 województw. Każdemu z nich przyznany był limit środków do wykorzystania w 2009 r. na „Modernizację”. W ośmiu województwach, po zsumowaniu kwot o które wystąpili rolnicy w złożonych wnioskach, okazało się, że limity środków zostały znacznie przekroczone, a to oznaczało, że wielu z nich nie otrzyma dofinansowania do swoich inwestycji. Żeby tak się nie stało, Minister Rolnictwa Marek Sawicki, podjął on decyzje o zwiększeniu puli pieniędzy do podziału **z 577,7 milionów euro do 855,2 miliona euro**. Dzięki temu, w trzynastu województwach, wszystko na to wskazuje, pieniądze będzie mógł dostać każdy rolnik, który złożył prawidłowo wypełniony wniosek i rozliczy zgodnie z obowiązującymi procedurami przeprowadzoną inwestycje.

Niestety w trzech województwach: Lubuskim, Zachodniopomorskim i Wielkopolskim to się nie uda. W ich przypadku zapotrzebowanie na środki, wynikające ze złożonych wniosków, przekracza bowiem limit pieniędzy przeznaczony na „Modernizację gospodarstw rolnych” w całym okresie realizacji PROW na lata 2007 – 2013 i dla części wnioskodawców udzielenie wsparcia nie będzie możliwe. Sytuacja ta dotyczy jednak tylko około 1,2 tys. rolników spośród blisko 25 tys., którzy złożyli wnioski na modernizację swoich gospodarstw pod koniec kwietnia 2009 r.

Natomiast w tych województwach, gdzie limit finansowy przewidziany na „Modernizację gospodarstw” nie zostanie wykorzystany w całości, po rozliczeniu wniosków złożonych z 2007 i 2009 roku, będą ogłoszone kolejne nabory.

Warto podkreślić, że ARiMR wypłaciła już blisko miliard złotych, rolnikom, którzy zrealizowali swoje inwestycje założone w umowach zawartych w ramach poprzedniego (z 2007 roku) naboru wniosków na modernizację gospodarstw i w zasadzie zakończyła wypłatę pieniędzy tym, którzy ubiegali się wtedy o zakup maszyn i urządzeń rolniczych.

8. Działalność nierolnicza

O pomoc na rozwój działalności innej niż rolnicza mogą się ubiegać rolnicy i ich domownicy. W sześciu województwach zakończono w tym roku przyjmowanie wniosków na „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, ponieważ zostały tam wyczerpane limity środków przewidziane w 2009 roku.

Najwcześniej, 19 maja przyjmowanie wniosków o pomoc na „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” zakończył Wielkopolski OR, 22 maja – Pomorski OR, 28 maja – Zachodniopomorski OR, 12 czerwca – warmińsko-mazurski OR, 16 czerwca – Lubuski OR, a 31 sierpnia Kujawsko-pomorski OR ARiMR. Z regionów, w których nadal można składać wnioski, wojewódzkie limity środków przewidzianych na 2009 rok zostały wykorzystane do 1 września w największym stopniu w woj. podlaskim – w ponad 90% i woj. opolskim - w przeszło 70%.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, (Dz.U. z 2007 r. nr 200 poz. 1442 z późniejszymi zmianami), każdy Oddział Regionalny ARiMR przyjmuje wnioski przez następny dzień roboczy po dniu, w którym złożone wnioski wyczerpią w co najmniej 120% limit środków przewidziany dla tego województwa.

W skali kraju ARiMR może przeznaczyć w tym roku na pomoc rolnikom inwestującym w działalność pozarolniczą ponad 370,8 mln zł.. Na jedno przedsięwzięcie Agencja może przyznać dofinansowanie w wysokości do 100 tys. zł. Beneficjent otrzyma pomoc po zrealizowaniu projektu. O największe dofinansowanie w przeliczeniu na jeden wniosek ubiegają się rolnicy i ich domownicy z województw: wielkopolskiego – 90,3 tys. zł, zachodniopomorskiego – 86,5 tys. zł oraz mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego – po ok. 84,5 tys. zł.

9. Rybołówstwo

Z funduszy Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” ARiMR dokonała 488 płatności na łączną kwotę 20,4 mln zł. Pieniądze te trafiły na konta bankowe beneficjentów Środka 1.2 „Pomoc publiczna z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej” oraz Środka 1.5 „Rekompensaty społeczno-ekonomiczne w celu zarządzania krajową flotą rybacką”, w ramach którego realizowane są zobowiązania z Działania 4.2 Sektorowego Programu Operacyjnego „Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb 2004 – 2006”. Realizacja tych płatności została wznowiona 19 sierpnia br. W sumie od grudnia 2008 r., kiedy uruchomiony został nowy program rybacki ARiMR zrealizowała ponad 2,1 tys. płatności na łączną kwotę ponad 98 mln zł.

Trzy Oddziały Regionalne ARiMR: Zachodniopomorski, Pomorski i Warmińsko-Mazurski przyjęły do 24 sierpnia br., 1848 wniosków o przyznanie pomocy z pierwszej osi priorytetowej - „Środki na rzecz dostosowania floty rybackiej”, finansowanej z nowego Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Opiewają one na łączną kwotę blisko 233 mln zł. Wnioski są przyjmowane na cztery działania nazywane w tym programie środkami:

1. Pomoc publiczna z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej;
2. Pomoc publiczna z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej;
3. Inwestycje na statkach rybackich i selektywność;

4. Rekompensaty społeczno-gospodarcze w celu zarządzania krajową flotą rybacką.

Dotychczas najwięcej, 1690 wniosków armatorzy statków rybackich złożyli o przyznanie rekompensat za tymczasowe zaprzestanie połowów w 2008 i 2009 roku. Ubiegają się oni łącznie o 131,2 mln zł. Dotychczas ARiMR w ramach środka 1.2 wydała 164 decyzje na kwotę 32,3 mln zł i podpisała 1311 umów na kwotę 75 mln zł.

Z kolei 46 armatorów statków rybackich zadeklarowało całkowite zaprzestanie działalności połowowej. Aby skorzystać z takiego wsparcia armator musi zezłomować swój statek rybacki, czy też przekwalifikować go do prowadzenia działalności dochodowej lub niedochodowej niezwiązanej z rybołówstwem np. przekształcenie statku rybackiego w statek turystyczny. Łącznie armatorzy statków rybackich wystąpili o ponad 92 mln zł rekompensat z tytułu trwałego zaprzestanie działalności połowowej. Dotychczas ARiMR wydała 17 decyzji na łączną kwotę 32,1 mln zł.

Armatorzy statków rybackich, którzy chcą modernizować swoje jednostki mogą skorzystać ze wsparcia w ramach środka „Inwestycje na statkach rybackich i selektywność”. Pomoc taka może polegać na wymianie silników, dzięki czemu łodzie będą spalały mniej paliwa, co z kolei przełoży się na zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne. Modernizacja jednostek rybackich może być także prowadzona w celu poprawy jakości produktów rybnych, warunków, bezpieczeństwa i higieny pracy. Można również starać się o pomoc na wyposażenie obiektów przetwórczych, mroźni, chłodni i magazynów, a także inwestować w bardziej selektywne techniki i sprzęt połowowy. Istotne jest, aby planowane inwestycje nie zwiększały zdolności jednostek do połowu ryb. Dotychczas do ARiMR wpłynęło 13 wniosków o pomoc na „Inwestycje na statkach rybackich i selektywność”, które opiewają na kwotę około 887,5 tys. zł.

Rybacy, którzy w wyniku procesu restrukturyzacji floty tracą swoje miejsca pracy mogą składać wnioski o pomoc na podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych, czy też pokrycie kosztów udziału w szkoleniach, które ułatwią im zatrudnienie w innej branży, czy też np. założenie własnej firmy. Rybacy, będą też mogli skorzystać z rekompensat za wcześniejsze odejście z zawodu, w tym także przejście na wcześniejszą emeryturę. W tym ostatnim przypadku rybakowi do osiągnięcia wieku emerytalnego musi pozostać co najwyżej 10 lat. Z kolei rybacy poniżej 40 roku życia mogą liczyć na indywidualną premię w wysokości do 15% kosztów nabycia prawa własności statku rybackiego, lecz nie przekraczającej kwoty 50 tys. euro. Aby starać się o takie wsparcie rybacy muszą wykazać, że przepracowali w swoim zawodzie co najmniej 5 lat lub mają odpowiednie przeszkolenie zawodowe i nabywają po raz pierwszy częściowe lub całkowite prawo własności statku rybackiego z wyposażeniem do połowów morskich, których długość nie przekracza 24 m, a jego wiek mieści się w przedziale 5 - 30 lat. Z tego rodzaju pomocy można skorzystać w ramach środka „Rekompensaty społeczno - gospodarcze w celu zarządzania krajową flotą rybacką”. Dotychczas wnioski o takie wsparcie złożyło 99 wnioskodawców na łączną kwotę około 8,2 mln zł.

W ramach I Osi Priorytetowej wnioski o przyznanie pomocy finansowej przyjmują:

- Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie, ul. Szafera 10
- Pomorski Oddział Regionalny w Gdyni, ul. Kołłątaja 1
- Warmińsko – Mazurski Oddział Regionalny w Olsztynie, ul. Świętego Wojciecha 2.

Minister Marek Sawicki podpisał rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu dokonywania wydatków związanych z realizacją programu operacyjnego "Zrównoważony

rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013", które opublikowane zostało 14 sierpnia 2009 r.

W najbliższym czasie zostaną wydane rozporządzenia warunkujące uruchomienie osi priorytetowej 2 - Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury oraz osi priorytetowej 3 - Środki służące wspólnemu interesowi.

W dniu 29 czerwca 2009 r., w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 czerwca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwracania pomocy finansowej na realizację środków objętych osią priorytetową 1 - Środki na rzecz dostosowania floty rybackiej, zawartą w programie operacyjnym "Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007- 2013", rozpoczęto nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Programu.

10. Wdrażanie działań przez Samorządy

Z sześciu zadań delegowanych przez ARiMR do Samorządów Województw, najbardziej zaawansowane jest wdrażanie działania „Odnowa i rozwój wsi”. Samorządy Województw świętokrzyskiego, podlaskiego, wielkopolskiego, pomorskiego oraz podkarpackiego zakończyły już weryfikację wniosków o przyznanie pomocy z tego działania i rozpoczęły podpisywanie umów o przyznanie pomocy z beneficjentami. Gminy, instytucje kultury, dla których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego oraz kościoły i związki wyznaniowe mogą uzyskać dofinansowanie operacji realizowanych w celu lepszego zagospodarowania przestrzeni publicznej, w tym na utrzymanie, odbudowę i poprawę stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich.

Władze samorządowe zatwierdziły do dnia 31 lipca listę 1583 operacji, które zostały zakwalifikowane do współfinansowania ze środków na „Odnowę i rozwój wsi”, a beneficjenci którzy chcą je zrealizować ubiegają się łącznie o dofinansowanie w wysokości 98,56 mln zł. Samorządy Województw w całym kraju przyjęły 2870 wniosków w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”, finansowanego z PROW 2007-2013. Wnioskodawcy ubiegają się łącznie o dofinansowanie w wysokości ponad 1,94 mld zł, przy alokacji środków na 2009 r. wynoszącej 221,09 mln euro (tj około 1 mld zł przy obecnym kursie złotego). Budżet tego działania na cały okres wdrażania PROW wynosi 589,58 mln euro. Największym zainteresowaniem „Odnowa i rozwój wsi” cieszyła się w województwach: mazowieckim – złożono 348 wniosków i wielkopolskim – 276 wniosków.

Samorządy wojewódzkie poza wsparciem na „Odnowę i rozwój wsi”, realizują także dwa inne działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” oraz „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”.

Samorządy Województw zakończyły przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy finansowej w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”. O wsparcie mogły się ubiegać gminy, jednoosobowe spółki gmin i gminne zakłady budżetowe. Do końca lipca Samorządy Województw przyjęły 1937 wniosków o wsparcie inwestycji dotyczących „Podstawowych usług dla gospodarki i ludności wiejskiej”. Najwięcej wniosków o pomoc złożonych zostało w woj. mazowieckim – 215, woj. lubelskim – 187 oraz w woj. wielkopolskim – 180. Wnioskodawcy planują wykonanie inwestycji na łączną kwotę 6,54 mld zł. Kwota udzielonego dofinansowania ze środków unijnych nie może być większa niż 75% kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację danego przedsięwzięcia. Ze złożonych do końca lipca wniosków o pomoc wynika, że uprawnione podmioty ubiegają się w całym kraju o refundację w wysokości 3,99 mld zł. Budżet tego działania przeznaczony na 2009 rok wynosi 551,79 mln euro.

„Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” - liczba złożonych wniosków w ramach działania, wartość planowanej inwestycji oraz kwota wnioskowanego dofinansowania w poszczególnych województwach

L.p.	Województwo	Liczba złożonych wniosków	Wartość planowanych inwestycji	Wnioskowana kwota dofinansowania
1.	Dolnośląskie	127	463 527 216,83	272 997 716,53
2.	Kujawsko-Pomorskie	123	269 094 834,25	149 521 883,00
3.	Lubelskie	187	579 643 940,37	383 402 325,00
4.	Lubuskie	69	253 120 731,45	154 072 847,00
5.	Łódzkie	125	317 573 317,63	191 832 759,00
6.	Małopolskie	119	508 926 314,20	306 985 079,00
7.	Mazowieckie	215	689 495 467,46	453 794 036,27
8.	Opolskie	66	196 686 606,59	127 728 408,00
9.	Podkarpackie	146	620 582 452,27	281 402 738,00
10.	Podlaskie	89	284 270 305,75	193 967 244,00
11.	Pomorskie	94	275 080 842,04	177 927 667,66
12.	Śląskie	113	379 835 249,94	245 814 452,00
13.	Świętokrzyskie	102	420 797 525,49	239 773 909,00
14.	Warmińsko-Mazurskie	105	360 615 130,13	234 711 483,00
15.	Wielkopolskie	180	716 962 139,35	440 468 658,00
16.	Zachodniopomorskie	77	203 038 740,05	137 237 804,00
W kraju		1937	6 539 250 813,80	3 991 639 009,46

W 3 województwach: dolnośląskim, łódzkim i podkarpackim można nadal składać wnioski o przyznanie w ramach działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”. O środki finansowe na scalanie gruntów może ubiegać się starosta. Natomiast dofinansowanie na budowę i modernizację urządzeń melioracji wodnych, w tym dotyczących retencji i nawadniania użytków rolnych, mogą otrzymać Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Urządzeń Wodnych. Budżet tego działania na cały okres wdrażania PROW wynosi 600 mln euro. Szacuje się, że dofinansowanie może objąć 1 150 operacji.

Na przełomie września i października 2008 r. we wszystkich województwach ogłoszono konkursy na wybór Lokalnej Grupy Działania (LGD) do realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) w ramach PROW 2007-2013. Samorządy Województw zawarły 339 umów o warunkach i sposobie realizacji lokalnej strategii rozwoju (tzw. umowy ramowe) z wybranymi w ramach konkursu Lokalnymi Grupami Działania. Grupy te mogły występować z wnioskami o przyznanie pomocy w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywacja” wraz z wnioskami o wybór LGD do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Złożono łącznie 344 wnioski na kwotę około 84,72 mln zł, przy czym weryfikacji poddane zostały wnioski złożone przez wybrane LGD. Budżet działania na cały okres wdrażania PROW 2007-2013 wynosi 152 mln. euro. Lokalne Grupy Działania w najbliższym czasie będą ubiegać się również o wsparcie na przygotowanie lub realizację projektów współpracy międzyregionalnej lub międzynarodowej. Operacje takie

mogą być finansowane z kolejnego działania objętego osią Leader, tj. „Wdrażanie projektów współpracy”, na które przewidziano w PROW 2007-2013 15 mln.

11. Programy rolnośrodowiskowe

Do tej pory rolnicy realizujący programy rolnośrodowiskowe finansowane z PROW 2007 – 2013 otrzymali z ARiMR ponad 1,52 mld zł. Z tej kwoty przeszło 1,35 mld zł trafiło do beneficjentów kontynuujących takie przedsięwzięcia rozpoczęte w latach 2004-2006, a około 169 mln zł dostali ci, którzy zaczęli wdrażanie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych w 2008 r.

Od rolników, którzy kontynuują programy rolnośrodowiskowe rozpoczęte w latach 2004-2006 Agencja przyjęła w tym roku ponad 63 tys. wniosków o przyznanie pomocy finansowej przysługującej w 2009 r. Wystąpili oni łącznie o wypłatę wsparcia w wysokości ponad 659 mln zł. Natomiast rolnicy realizujący program rolnośrodowiskowy od 2008 r., złożyli blisko 20,4 tys. wniosków kontynuacyjnych, w których ubiegają się łącznie o wsparcie w wysokości ponad 205 mln zł.

Największym zainteresowaniem wśród rolników realizujących programy rolnośrodowiskowe cieszą się pakiety: ochrona gleb i wód (ok. 47,2 tys. z lat 2004-2006 i 9,8 tys. z roku 2008), utrzymanie łąk ekstensywnych (odpowiednio 13,5 tys. i 11,3 tys.) oraz rolnictwo ekologiczne (odpowiednio 7,5 tys. i 3,9 tys.). Trendy te kontynuowane są przez rolników, którzy pierwszy raz przystąpili do wdrażania tego programu dofinansowywanego z PROW 2007 – 2013. I tak wnioski na realizację pakietu ekstensywne trwałe użytki zielone złożyło 9,28 tys. rolników, na ochronę gleb i wód - 6,1 tys. rolników, a na rolnictwo ekologiczne - 5,1 tys. rolników. Program rolnośrodowiskowy obejmuje w sumie 8 pakietów, a rolnicy złożyli ponad 16,7 tys. wniosków o dofinansowanie zawartych w nim przedsięwzięć.

Zgodnie z rozporządzeniem, które określa tryb i zasady przyznawania pomocy z tego działania, objętego PROW 2007-2013, każdy rolnik po przystąpieniu do programu rolnośrodowiskowego, zobowiązuje się do realizowania wybranego pakietu w swoim gospodarstwie przez pięć lat i co roku może występować o przyznanie dofinansowania przewidzianego w tym pakiecie. Np. w pakiecie ochrona gleb i wód za uprawę międzyplonów ścierniskowych przez pięć lat można otrzymać po 400 zł/ha rocznie.

Wnioski o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych przyjmowane były w biurach powiatowych Agencji, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę rolnika, w podstawowym terminie od 15 marca do 15 maja. W tym roku wnioski przyjmowano od 16 marca, ponieważ 15 marca przypadł w niedzielę. Wnioski można było składać jeszcze przez 25 dni kalendarzowych, po upływie podstawowego terminu, czyli do 9 czerwca. Po tym terminie należna kwota płatności rolnośrodowiskowej została pomniejszona o 1% za każdy dzień roboczy opóźnienia.

12. Zalesianie gruntów

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaciła z PROW 2007-2013 ponad 165 mln zł rolnikom, którzy zalesili grunty w ramach unijnych programów pomocowych. Z tej kwoty ponad 89 mln zł trafiło na konta bankowe rolników, którzy posadzili las w latach 2004-2006. Z kolei rolnikom, którzy zalesili grunty w 2007 r. i 2008 r. Agencja wypłaciła dotychczas blisko 76 mln zł.

W tym roku biura powiatowe ARiMR przyjęły w skali kraju 2644 wnioski, w których rolnicy ubiegają się o dofinansowanie zalesienia 6318 ha gruntów. Najwięcej takich wniosków przyjęto w woj. mazowieckim – 487 i woj. podkarpackim – 347. Nabór wniosków

na „Zalesianie gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne” prowadzony był od 1 czerwca do 31 lipca. Był to już trzeci nabór wniosków na „Zalesianie gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne”, finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. W pierwszym naborze, w 2007 r. przyjmowane były wnioski o przyznanie pomocy tylko na zalesianie gruntów rolnych (schemat I tego działania). Rolnicy złożyli wtedy ponad 2670 takich wniosków o przyznanie pomocy na zalesienie.

W 2008 r. rolnicy mogli się ubiegać o przyznanie pomocy na zalesianie w ramach schematu I „Zalesianie gruntów rolnych” oraz schematu II „Zalesianie gruntów innych niż rolne”. Beneficjenci złożyli wtedy ponad 2200 wniosków, w tym 400 na zalesianie gruntów innych niż rolne.

Pomoc na zalesianie mógł uzyskać:

- rolnik, który został wpisany do ewidencji producentów (prowadzonej przez ARiMR), stanowiącej część krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- grupa rolników (co najmniej 3), których grunty sąsiadują ze sobą, a ich łączna powierzchnia jest nie mniejsza niż 2 ha;
- jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne gmin, powiatów oraz województw.

Pomoc na zalesianie nie przysługiwała do gruntów położonych na obszarach NATURA 2000.

Pomoc na zalesianie w ramach PROW 2007 – 2013 mogła być przyznana jednemu rolnikowi do powierzchni nie większej niż 20 ha.

Agencja mogła przyznać pomoc na zalesianie gruntów rolnikom, którzy do wniosku o przyznanie pomocy, złożonego w biurze powiatowym, dołączyli plan zalesienia opracowany przez nadleśnictwo wraz z innymi wymaganymi dokumentami. Po weryfikacji wniosku, kierownik biura powiatowego ARiMR wydał postanowienie o spełnieniu przez beneficjenta niezbędnych warunków przyznania pomocy na zalesianie lub decyzję o odmowie przyznania pomocy.

Po otrzymaniu postanowienia rolnik mógł rozpocząć prace zalesieniowe, które trzeba wykonać w terminie określonym w planie zalesienia, jednakże nie później niż w okresie sadzenia przypadającym na wiosnę w roku następującym po roku złożenia wniosku o przyznanie pomocy na zalesianie.

W ciągu 7 dni od zakończenia zalesienia, rolnik powinien pisemnie powiadomić o tym nadleśniczego. Wówczas nadleśniczy wyda zaświadczenie o zgodności zalesienia z planem zalesienia. Następnie, rolnik powinien złożyć w biurze powiatowym ARiMR oświadczenie o wykonaniu zalesienia zgodnie z planem zalesienia wraz z zaświadczeniem nadleśniczego. Przyznanie pomocy na zalesianie następuje w drodze decyzji wydanej przez kierownika biura powiatowego. W terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja ta stanie się ostateczna, ARiMR przekazuje środki finansowe na rachunek bankowy wnioskodawcy.

Zgodnie z PROW 2007-2013, premia pielęgnacyjna przysługuje rolnikowi przez 5 lat, a premia zalesieniowa przez 15 lat na udane uprawy leśne. W celu otrzymania płatności w kolejnych latach, rolnik zobowiązany był do składania wniosku o wypłatę pomocy na zalesianie. W związku ze zmianą przepisów, począwszy od 2009 r. wnioski o wypłatę pomocy za grunty rolne i grunty inne niż rolne zalesione w ramach PROW 2007-2013 należało złożyć w podstawowym terminie od 15 marca do 15 maja w Biurze Powiatowym ARiMR, do którego rolnik składał wcześniej wniosek o przyznanie pomocy na zalesianie. Ponieważ w tym roku 15 marca wypadł w niedzielę, przyjmowanie wniosków rozpoczęło się

w poniedziałek 16 marca. Biura Powiatowe ARiMR przyjęły 2232 wnioski o wypłatę w 2009 r. premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej. 2144 rolników ubiegało się o premie za zalesione grunty rolne, a 88 – za grunty inne niż rolne.

Premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa, począwszy od drugiego roku realizacji planu zalesienia, była wypłacana w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o wypłatę pomocy na zalesianie.

Nie uległ natomiast zmianie termin przyjmowania wniosków kontynuacyjnych od rolników, którzy zalesili grunty rolne w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006. Wnioski o wypłatę premii za zalesione, wtedy grunty rolne przyjmowane były od 1 czerwca do 15 lipca 2009 r. i w tym czasie złożono w skali kraju 8805 takich wniosków.

13. Kredyty klęskowe

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marek Sawicki wydał w lipcu i sierpniu 10 zgód na uruchomienie przez ARiMR kredytów klęskowych. Na ich podstawie Agencja upoważnia banki, z którymi ma podpisane umowy, do rozpoczęcia procedur przyznawania preferencyjnie oprocentowanych kredytów rolnikom poszkodowanym przez tegoroczne przymrozki, powodzie, podtopienia gruntów, ulewy, gradobicia i huragany. Wszystkie zgody, które wydał minister rolnictwa w lipcu i w sierpniu br. pozwalają na uruchomienie kredytów klęskowych w tych gminach z województw dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, łódzkiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i wielkopolskiego, gdzie komisje powołane przez wojewodów oszacowały już straty spowodowane przez tegoroczne klęski żywiołowe. Wnioski o uruchomienie kredytów klęskowych złożyli do ministra rolnictwa wojewodowie.

Zgody, które wydał minister rolnictwa pozwalają na udzielenie w siedmiu województwach kredytów klęskowych ponad 2200 rolnikom. Trzy zgody dotyczą woj. świętokrzyskiego. Tam komisje powołane przez wojewodę oszacowały straty u 116 rolników, spowodowane przez tegoroczne nawalne deszcze, gradobicia i huragany, na około 3,7 mln zł w uprawach oraz na ponad 67 tys. zł w budynkach i innych środkach trwałych. Na podstawie dwóch zgód wydanych dla woj. wielkopolskiego tamtejsze banki mogą przyznać kredyty klęskowe 274 rolnikom. W ich gospodarstwa straty wyrządzone w uprawach przez przymrozki i gradobicia komisje oszacowały na blisko 6 mln zł. Jedna zgoda wydana przez ministra rolnictwa na podstawie wniosku od wojewody łódzkiego, upoważnia do uruchomienia kredytów dla ponad 1400 gospodarstw, w których straty wyrządzone przez przymrozki oceniono na blisko 100 mln zł.

Kolejna zgoda ministra z sierpnia dotyczy uruchomienia kredytów na likwidację szkód spowodowanych przez tegoroczne gradobicia w 227 gospodarstwach woj. kujawsko-pomorskiego. Komisje oszacowały tam straty w uprawach na blisko 2,9 mln zł. Na podstawie zgody wydanej również w sierpniu kredyty klęskowe mogą być uruchamiane także w woj. lubelskim dla 8 rolników, u których szkody spowodowane nawalnym deszczem i huraganem, oszacowano w uprawach na 9,3 tys. zł oraz w środkach trwałych na 18,5 tys. zł.

Jedna zgoda z lipca wydana dla woj. podkarpackiego pozwala na udzielenie kredytów klęskowych 145 rolnikom, którym powodzie zniszczyły uprawy na blisko 750 ha, a straty tam powstałe komisja powołana przez wojewodę oszacowała na ok. 1,5 mln zł. W lipcu minister rolnictwa wyraził też zgodę na udzielenie kredytów klęskowych 5 gospodarstwom z woj. dolnośląskiego, w których tegoroczna powódź zniszczyła uprawy na blisko 150 ha, powodując straty przekraczające 300 tys. zł.

Dostępne są dwie linie, w ramach których można uzyskać kredyt klęskowy z dopłatą ARiMR do jego oprocentowania. Jedna z nich to inwestycyjny kredyt klęskowy (linia nKL01), który może zostać przeznaczony m. in. na sfinansowanie odbudowy lub wykonanie

remontów zniszczonych lub uszkodzonych budynków inwentarskich, magazynowo-składowych, szklarni, pomieszczeń socjalnych i innych budynków i budowli służących do produkcji, a także na remont lub zakup (w miejsce zniszczonych) ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych, zakup kwalifikowanego materiału szkółkarskiego na odtworzenie sadu i zakup stada podstawowego inwentarza żywego.

Druga linia dotyczy obrotowego kredytu kłęskowego (linia nKL02). Z takiego kredytu można sfinansować zakup rzeczowych środków obrotowych do produkcji rolnej np.: nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, paliwa, inwentarza żywego, pasz i materiałów opałowych.

Rolnik do wniosku, składanego w banku w sprawie przyznania kredytu kłęskowego, musi dołączyć opinię komisji, która oszacowała straty powstałe w jego gospodarstwie. W przypadku, gdy rolnik stara się o uzyskanie kredytu inwestycyjnego z dopłatą ARiMR powinien przygotować plan inwestycji i złożyć go w banku współpracującym z Agencją wraz z wnioskiem o kredyt oraz kompletem dokumentów wymaganych przez bank. Decyzję o udzieleniu kredytu podejmuje bank. Kwota kredytu nie może przekroczyć wartości odtworzeniowej środków trwałych (linia nKL01) lub kosztów niezbędnych na wznowienie produkcji po kłęsce oraz wielkości szkód w uprawach rolnych lub w stadzie zwierząt gospodarskich, oszacowanych przez Komisję powołaną przez wojewodę, tj. nie może przekroczyć kwoty obniżenia dochodu, wynikającej z opinii wojewody (linia nKL02), i jednocześnie nie może wynieść więcej niż 4 mln zł na wznowienie produkcji w gospodarstwie rolnym lub 8 mln zł na wznowienie produkcji w dziale specjalnym produkcji rolnej.

Kredyt z linii nKL01 może zostać udzielony na 8 lat (5 lat – w przypadku zakupu kwalifikowanego materiału szkółkarskiego na odtworzenie sadu), a kredyt z linii nKL02 na 4 lata. Istnieje możliwość zastosowania dwuletniej karencji w spłacie kredytu.

Oprocentowanie kredytów kłęskowych płacone przez kredytobiorcę nie może być niższe niż 2% w skali roku. Wysokość pomocy Agencji w przypadku kredytu z linii nKL01 nie może przekraczać 80% wartości odtworzeniowej środków trwałych wskazanej w opinii Wojewody (90%, gdy gospodarstwo położone jest na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW, obszarach NATURA 2000 i związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej), a w przypadku kredytu z linii nKL02 nie więcej niż 80% lub odpowiednio 90% kwoty obniżenia dochodu wynikającej z opinii wojewody.

Wspieranie przedsięwzięć związanych ze wznowieniem produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, realizowane jest przez ARiMR za pośrednictwem banków na podstawie zawartych z nimi umów. Umowy o współpracy z ARiMR podpisało osiem banków. Są to:

- Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.,
- Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.,
- Mazowiecki Bank Regionalny S.A.,
- SGB Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A.,
- Bank BPH Spółka Akcyjna,
- ING Bank Śląski S.A.,
- Bank Zachodni WBK S.A.
- Bank Polska Kasa Opieki S.A.

O kredyty preferencyjne można ubiegać się w placówkach tych banków, a także w bankach spółdzielczych zrzeszonych w BPS S.A., SGB GBW S.A., i MR Bank S.A. W ustawie budżetowej na 2009 rok zarezerwowane zostały środki na dopłaty do oprocentowania kredytów kłęskowych. Warunkiem udzielenia kredytów jest posiadanie przez banki limitów środków. Agencja przyznaje bankom limity na ich pisemne wnioski.

14. Dopłaty do roślin strączkowych

65 euro do hektara będą wynosić od przyszłego roku dopłaty do produkcji roślin strączkowych. To pomysł na przynajmniej częściowe zastąpienie importowanych transgenicznych pasz. Ale zdaniem ekspertów na niewiele się to zda.

Na polskich polach uprawy roślin strączkowych i motylkowych są wciąż rzadkością. Ale rząd chce to zmienić i zachęcić do siania bobiku, łubinu czy koniczyn. O pomoc mogliby się ubiegać rolnicy składający w przyszłym roku wnioski o dopłaty bezpośrednio. Czekamy jeszcze tylko na zgodę Komisji Europejskiej. Zdaniem przedsiębiorców to dobry pomysł, a przemysł paszowy będzie zainteresowany polskimi wysokobiałkowymi paszami. Jest tylko jedno ale. Polskie rośliny strączkowe, które mogłyby wchodzić w rachubę jednak wymagają specjalnych odmian, które gwarantowałyby, że ziarna tych roślin strączkowych byłyby wolne od składników szkodliwych, które w tej chwili eliminują to ziarno z produkcji pasz. Zdaniem Izby Zbożowo-Paszowej dzięki wsparciu finansowemu rośliny strączkowe i motylkowe mogą zastąpić maksymalnie 10% pasz powstałych na bazie transgenicznych śrut.

15. GMO

To będzie jedna z najbardziej kontrowersyjnych ustaw jakimi po zakończonej już przerwie wakacyjnej zajmie się Sejm. Nowe przepisy o organizmach genetycznie zmodyfikowanych będą na pewno wywoływać wiele emocji. Zwolennicy GMO liczą, że z wydatną pomocą Unii Europejskiej, nowe prawo zezwoli na uprawę transgenicznych roślin.

Rząd od początku nie ukrywał, że zrobi wszystko, aby maksymalnie ograniczyć ekspansję zwolenników biotechnologicznych nowinek. Służyć temu miała ustawa, która z jednej strony zezwalała na uprawę kukurydzy MON 810, ale z drugiej chętnym do jej rozpoczęcia stwarzała wiele barier administracyjnych. W efekcie pierwsze wysłane do Brukseli projekty zostały szybko zwrócone. Poprawki były niezbędne, aby przepisy były zgodne z unijnymi dyrektywami. Komisja Europejska poprawiła ustawę, która teraz trafi do Sejmu.

16. Wypłata ONW

W połowie października Agencja Restrukturyzacji rozpocznie wypłatę dotacji do gruntów położonych na obszarach ONW.

Przypominamy dodatkowe płatności do obszarów o trudnych warunkach gospodarowania lub górskich przysługują do gruntów ornych, sadów oraz łąk. W tym roku ubiega się o nie ponad 700 tysięcy rolników. Na rozpoczęcie wypłaty dotacji, w przeciwieństwie do dopłat obszarowych, Agencja Restrukturyzacji nie musi czekać do 1 grudnia. Pierwsze przelewy zaplanowane są na 16 października. Wysokość pomocy nie zmienia się.

WSPIERANIE GOSPODARSTW NA OBSZARACH O NIEKORZYSTNYCH WARUNKACH GOSPODAROWANIA

stawki dopłat	zł/ha
obszar nizinny strefa I	179
obszar nizinny strefa II	264
specyficzne utrudnienia	
obszar górski	320
źródło: ARiMR	

Blisko 180 złotych przysługuje do każdego hektara ziemi położonego w strefie pierwszej obszaru nizinnego. Prawie o 100 złotych więcej jest w strefie drugiej lub ze specyficznymi utrudnieniami. Najwięcej bo 320 złotych dostaną rolnicy gospodarujący na obszarach górskich. Przy czym pełna stawka przysługuje tylko do powierzchni nie przekraczającej 50 hektarów. Na rozpoczęcie wypłat obszarowych trzeba poczekać do 1 grudnia.

17. Ubezpieczenia upraw rolnych

W pierwszym półroczu 2009 roku rolnicy wykupili 91 tysięcy polis z dopłatą państwa. Łączna kwota ubezpieczeń przekroczyła 3 miliardy 450 milionów złotych. Ochroną objętych jest już 1,5 miliona hektarów gruntów uprawnych. Problem w tym, że wielu rolników nie może z subsydiowanych przez państwo polis skorzystać, bo zakłady ubezpieczeniowe nie chcą ich sprzedawać. Dlatego rząd przygotował nowelizację przepisów, która ma, a raczej miała zwiększyć dostępność dotowanych polis. Nad projektem prace toczą się od wielu miesięcy. Gdy wydawało się, że są na finale zaprotestował minister finansów, który nie zgodził się na wysokie koszty funkcjonowania ustawy. Nowela wróciła więc do ministerstwa rolnictwa. Zmiana przepisów będzie także dotyczyć maksymalnych stawek taryfowych jakie mogą stosować ubezpieczyciele sprzedający polisy suszowe z państwową dopłatą.

18. Droższa ziemia

Według danych na koniec czerwca br. średnia cena gruntów w II kwartale br. wyniosła 15.623 zł za 1 ha. W porównaniu do I kw. br. nastąpił wzrost średniej ceny o 2 tys. złotych, czyli o ok. 14%. Natomiast porównując II kwartał 2008 r. do II kwartału 2009 r. cena wzrosła o ponad 3,7 tys., czyli o ok. 32%.

Cena gruntów za II kwartał br. została określona na podstawie prawie 2,8 tys. umów sprzedaży zawartych w tym okresie i sprzedanych ponad 21 tys. ha gruntów. Najwyższe ceny uzyskano w województwach: śląskim, kujawsko-pomorskim i wielkopolskim, a najniższe w województwach: lubuskim, świętokrzyskim i lubelskim. Najwyższe ceny uzyskiwano w grupie obszarowej do 1 ha – ponad 19 tys. zł za 1 ha, a następnie dla nieruchomości o powierzchni powyżej 100 ha (17 tys. zł za 1 ha). W grupie obszarowej od 10 ha do 100 ha uzyskano ceny na poziomie średniej w kwartale tj. 15 tys. złotych. Wzrost cen w drugim kwartale 2009 roku wystąpił w podobnych rejonach Polski jak w pierwszym kwartale br.

Systematyczny wzrost cen gruntów rolnych powoduje, że ich poziom w Polsce zbliża się do cen w Krajach Unii Europejskiej, a zwłaszcza Niemiec wschodnich i Francji. Warto odnotować, że w ujęciu powierzchniowym w II kwartale 2009 sprzedano o 36% więcej gruntów niż w I kwartale bieżącego roku i o 12% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Według wstępnych danych na koniec I półrocza br. Agencja Nieruchomości Rolnych trwale rozdysponowała 51 tys. ha, z czego 37,5 tys. ha w formie sprzedaży. Największe powierzchnie sprzedaży Oddziały Terenowe w Olsztynie (5,6 tys. ha), Gdańsku (4,6 tys. ha) i Szczecinie (4,1 tys. ha).

Wśród innych trwałych form rozdysponowania nieruchomości Zasobu dominują nieodpłatne przekazania uprawnionym podmiotom, zwłaszcza jednostkom samorządu terytorialnego (głównie gminom), Lasom Państwowym i kościelnym osobom prawnym. Największe powierzchnie przekazały: Filia w Suwałkach – 6,3 tys. ha, Oddział Terenowy w Poznaniu – 3,1 tys. ha oraz Oddział w Gorzowie Wielkopolskim – 1,3 tys. ha, głównie na rzecz marszałka województwa lubuskiego (wody płynące).

W procesie rozdysponowania gruntów Zasobu dzierżawa ma malejące znaczenie, o czym świadczy m.in. fakt, że w czerwcu jednostki organizacyjne Agencji wydzierżawiły jedynie 2,4 tys. ha, przede wszystkim na terenie działania oddziałów w Szczecinie, Bydgoszczy i Wrocławiu. Według danych na koniec czerwca br. w dzierżawie pozostaje 1,76 mln ha (ok. 80,5% powierzchni pozostającej w Zasobie), głównie na terenie działania Oddziałów Terenowych w Szczecinie, Wrocławiu, Poznaniu i Olsztynie.

Według stanu na koniec I półrocza br. w Zasobie pozostaje 2,3 mln ha gruntów, z czego 114,7 tys. ha zajmowały tzw. „grunty obce”, tj. takie, które z mocy prawa przeszły na własność lub w zarząd innych podmiotów, lecz nie zostały jeszcze protokółarnie przez nie przejęte. Do rozdysponowania jest nadal 315,5 tys. ha gruntów.

19. Przetwórstwo ryb

Prawie 200 milionów euro na inwestycje w przetwórstwo oraz hodowlę ryb. Ruszają kolejne działania pomocowe skierowane do rybaków.

Mowa o tak zwanej drugiej osi z programu na lata 2007-13. Fundusze są podzielone na kilka działań. Najwięcej pieniędzy bo ponad 100 milionów euro jest do wydania na inwestycje związane z przetwórstwem i handlem produktami rybnymi. Dotacje można przeznaczyć na budynki, nowe technologie czy wprowadzanie produktów do obrotu. Liczą się także cele społeczne takie jak utrzymanie i wzrost zatrudnienia. 50 milionów złotych jest do podziału na inwestycje związane z chowem ryb. Może to być modernizacja stawów lub hodowla poszukiwanych na rynku gatunków. Do podziału są też pieniądze na wspieranie tak zwanych działań wodno-środowiskowych. Rybacy, którzy chcą dbać o przyrodę do wyboru mają dwa pakiety. W zależności od wymogów dotacje wynoszą od 100 do 2000 złotych na hektar rocznie i przysługują przez 5 kolejnych lat. Dofinansowanie można także dostać na inwestycje związane z połowem ryb na obszarach śródlądowych. Zwrot może wynosić od 40 do 60% poniesionych kosztów. Najmniej bo niecałe 2 miliony euro to kwota do podziału na ochronę zdrowia ryb i zwalczanie chorób zakaźnych.

20. Kredyty dla rolników

Są pieniądze, ale nie ma chętnych na tanie kredyty dla rolników. Do tej pory banki wykorzystywały niecałą 1/5 przyznanego limitu.

Dopłata do oprocentowania kredytów preferencyjnych to najstarsza forma pomocy dla sektora rolnego. Dotychczas największą popularnością cieszyły się pożyczki dla młodych rolników oraz na kupno ziemi.

W tym roku Agencja Restrukturyzacji przyznała ośmiu współpracującym z nią bankom ponad 37 milionów złotych na dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych. Kwota ta powinna wystarczyć na udzielenie pożyczek w wysokości prawie 4 miliardów złotych. Do dyspozycji rolników oraz przedsiębiorców jest kilkanaście linii kredytowych. Pieniądze można przeznaczyć między innymi na unowocześnienie budynków, linii produkcyjnych czy kupno nowych maszyn. Ale nie tylko. Maksymalna wysokość pożyczki dla rolników nie może przekroczyć 4 milionów złotych. O dwa razy wyższe kredyty mogą ubiegać się osoby prowadzące działy specjalne produkcji rolnej oraz przedsiębiorcy zajmujący się przetwórstwem rolno-spożywczym.

21. Pieniądze dla producentów tytoniu

Kilogram wysuszonego tytoniu najwyższej klasy kosztuje około sześciu złotych. To nie pokrywa nawet kosztów uprawy i suszenia liści. Plantatorzy tytoniu są zdeterminowani. Dla wielu z nich to jedyne źródło utrzymania.

Nierzadko od pokoleń specjalizowali się w tej dziedzinie produkcji. Na tytoniu dobrze się zarabiano, dlatego kupowali specjalistyczne maszyny i modernizowali suszarnie. Śmiało inwestowali. I chociaż w ostatnich latach z tytoniem jest coraz gorzej, to zmiana profilu produkcji gospodarstwa nie jest ani łatwa, ani tania.

Sytuację w tej dziedzinie produkcji mogą zmienić dodatkowe dopłaty dla producentów tytoniu. Ministerstwo rolnictwa wystąpiło do Brukseli o pieniądze dla plantatorów. Jeśli odpowiedź będzie pozytywna to do hektara upraw, właściciel plantacji może otrzymać nawet 3,5 tysiąca euro! Program pomocy zaplanowany jest na lata 2010 – 2013. I tu nasuwa się pierwsze pytanie: Co stanie się z produkcją polskiego tytoniu po 2013 roku. Druga kwestia to problem społeczny. Pieniądze będą wypłacane w ramach dopłat bezpośrednich dla wszystkich rolników. To oznacza, że stawka płatności do gruntów zostanie zmniejszona. Należy również brać pod uwagę wariant negatywny, w którym Bruksela nie zgadza się na dodatkowe dopłaty. Czy jest rozważany jakiś program awaryjny? Kolejna wątpliwość to celowość ratowania tytoniowych pól w sytuacji, gdy zbiory przeznaczone są na produkcje papierosów, a te jak wiadomo szkodzą.

22. Prywatyzacja ziemi

Stawką jest milion 800 tysięcy hektarów gruntów. Minister rolnictwa chce je sprywatyzować i oddać w ręce rolników. Od roku gotowy jest już projekt ustawy i nie dzieje się nic. Problem w tym, że nie zgadzają się na nią rządowi prawnicy oraz co chyba najważniejsi dzierżawcy, którzy teraz uprawiają te ziemie.

Agencja Nieruchomości Rolnych dysponuje obecnie dwoma milionami dwustu tysiącami hektarów gruntów. Ale zdecydowana większość tych ziem nie jest do sprzedania od ręki, gdyż jest dzierżawiona. O czym od zeszłego roku przypominają sami dzierżawcy. Minister rolnictwa chce, aby 30% tej ziemi wróciło do Agencji,

która następnie sprzedałaby je rolnikom na przetargach. Pozostałe 70% państwowych gruntów dzierżawcy mogliby przejść na zasadach pierwokupu.

Gospodarze mogliby nabywać ją na raty, wpłacając 10% wartości ziemi. Raty mają być rozłożone na 20 lat. Ale realizacja tego pomysłu okazała się trudniejsza niż się wydawało. Po pierwsze dzierżawcy wcale nie chcą oddawać państwu ziemi. Po drugie rządowi prawnicy kwestionują legalność wypowiedzenia wieloletnich umów dzierżawy. Ale jest jeszcze jeden problem. Z końcem roku w Polsce zniknie możliwość udzielania preferencyjnych kredytów na zakup ziemi. Rząd wystąpił wprawdzie do Komisji Europejskiej z wnioskiem o przedłużenie działania tego mechanizmu, ale na razie nic nie wskazuje na to, aby tak się stało.

23. PROW 2007-2013

Coraz sprawniej przebiega realizacja wypłat z PROW 2007 - 2013. Do 16 września ARiMR wypłaciła łącznie z tego Programu ponad 9,2 miliarda zł rolnikom i przetwórcom żywności, a do końca tego roku zamierza przekazać beneficjentom dalsze 3 mld zł.

Największa kwota, przeszło 2,7 mld zł została przeznaczona na dopłaty ONW wspierające prowadzenie produkcji rolniczej na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Płatności takie otrzymuje co roku około 750 tys. rolników.

Na wypłatę rent strukturalnych Agencja wydała do tej pory z PROW 2007-2013 ponad 2,12 mld zł. Renty takie dostaje co miesiąc około 65 tys. rolników, którzy po ukończeniu 55 lat zdecydowali się na przekazanie gospodarstw następcom.

Dla ponad 100 tys. rolników, którzy realizują programy rolnośrodowiskowe w swoich gospodarstwach, ARiMR wypłaciła z PROW 2007-2013 ponad 1,52 mld zł. Gospodarstwa przechodzące na ekologiczne metody produkcji lub stosujące technologie zapobiegające erozji gleb oraz utrzymujące rodzime rasy zwierząt i cenne genetycznie gatunki roślin otrzymują z tego programu dofinansowanie przez 5 lat.

Ponad 1 mld zł Agencja wypłaciła już z PROW 2007 - 2013 około 10 tys. rolników, którzy zrealizowali inwestycje wspierane z działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Większość tych pieniędzy inwestorzy przeznaczyci na zakup nowoczesnych ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych.

Na premie ułatwiające młodym rolnikom start zawodowy Agencja wydała ponad 235 mln zł. Dotychczas premię taką w wysokości 50 tys. zł otrzymało ponad 4,7 tys. rolników. W niedługim czasie, zgodnie z zapowiedzią Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marka Sawickiego, premia dla młodych rolników ma być podwyższona do 75 tys. zł.

Rolnikom, którzy zalesili grunty, ARiMR wypłaciła w formie pomocy pokrywającej część kosztów oraz premii pielęgnacyjnych i zalesieniowych ponad 198 mln zł. Pieniądze te otrzymało prawie 15 tys. rolników, którzy założyli uprawy leśne na słabych glebach niezapewniających plonu gwarantującego odpowiednie dochody.

Rolnicy i ich domownicy, którzy zainwestowali w przedsięwzięcia tworzące na terenach wiejskich nowe miejsca pracy w działalności innej niż rolnicza, otrzymali z PROW 2007-2013 dofinansowanie w wysokości około 55 mln zł. Wsparcie z działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” wypłacone zostało blisko 600 beneficjentom.

Grupom producentów Agencja wypłaciła ponad 55 mln zł. Do 16 września 2009 r. zostało zarejestrowanych w Urzędach Marszałkowskich 355 grup. Dofinansowanie na pokrycie kosztów administracyjnych funkcjonowania otrzymało ponad 283 grupy.

Przedsiębiorcom z sektora rolno-przetwórczego, którzy zdążyli do tej pory zrealizować i rozliczyć inwestycje dofinansowywane z działania „Zwiększanie wartości

dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” Agencja wypłaciła ponad 8 mln zł. Wsparcie rekompensujące część kosztów poniesionych na takie inwestycje otrzymało kilkanaście firm.

24. Pomoc dla rybaków

ARiMR rozpoczęła wypłatę pieniędzy z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” Pod koniec ubiegłego i na początku tego roku, kiedy ARiMR po raz pierwszy zaczęła wypłacać rybakom i armatorom statków rybackich rekompensaty, otrzymali oni około 78 mln zł. Kolejne blisko 40 mln zł trafiło do ponad 600 beneficjentów w drugiej połowie sierpnia, wtedy ARiMR po raz drugi zaczęła wypłacać pieniądze, a także we wrześniu br.

Trzy Oddziały Regionalne ARiMR: Zachodniopomorski, Pomorski i Warmińsko-Mazurski przyjęły do 18 września br. 2697 wniosków (na łączną kwotę 324,4 mln zł) o przyznanie pomocy z pierwszej osi priorytetowej - „Środki na rzecz dostosowania floty rybackiej”, finansowanej z nowego programu rybackiego, w ramach 4 działań - środków:

1. Pomoc publiczna z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej;
2. Pomoc publiczna z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej;
3. Inwestycje na statkach rybackich i selektywność;
4. Rekompensaty społeczno-gospodarcze w celu zarządzania krajową flotą rybacką.

Na wsparcie wszystkich działań z pierwszej osi Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” przeznaczono łącznie 225,12 mln euro.

Dotychczas najwięcej, 1845 wniosków armatorzy statków rybackich złożyli o przyznanie rekompensat za tymczasowe zaprzestanie połowów w 2008 i 2009 roku. Ubiegają się oni łącznie o 142,2 mln zł. Dotychczas ARiMR wydała 260 decyzji na kwotę 49,3 mln zł i podpisała z takimi beneficjentami 1311 umów na kwotę 75 mln zł. Z kolei 49 armatorów statków rybackich zadeklarowało całkowite zaprzestanie działalności połowowej. Armator, aby skorzystać z takiego wsparcia, musi zezłomować swój statek rybacki, czy też przeznaczyć jednostkę na prowadzenia działalność dochodowej lub niedochodowej niezwiązanej z rybołówstwem np. przekształcenie statku rybackiego w statek turystyczny. Łącznie armatorzy statków rybackich wystąpili o blisko 98 mln zł rekompensat z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej. Dotychczas ARiMR wydała w ich sprawie 42 decyzje na łączną kwotę 77,5 mln zł.

Armatorzy statków rybackich, którzy chcą modernizować swoje jednostki, mogą skorzystać ze wsparcia na „Inwestycje na statkach rybackich i selektywność”. Pomoc taka może być przyznana na wymianę silników, dzięki którym łodzie będą spalały mniej paliwa, co z kolei przełoży się na zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne. Modernizacja jednostek rybackich może być także prowadzona w celu poprawy jakości produktów rybnych, warunków, bezpieczeństwa i higieny pracy. Można starać się również o pomoc finansową na wyposażenie zakładów przetwórczych, zamrażalni, chłodni i magazynów, a także na inwestycje w bardziej selektywne techniki i sprzęt połowowy. Istotne jest, aby planowane inwestycje nie zwiększały zdolności jednostek do połowu ryb. Dotychczas do ARiMR wpłynęło 20 wniosków o pomoc na „Inwestycje na statkach rybackich i selektywność”, które opiewają na kwotę około 1,1 mln zł.

Rybacy, którzy w wyniku procesu restrukturyzacji floty tracą swoje miejsca pracy, mogą składać wnioski o pomoc na podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych, czy też pokrycie kosztów udziału w szkoleniach ułatwiających im zatrudnienie w innej branży lub też

o dofinansowanie na założenie własnej firmy. Rybacy będą też mogli skorzystać z rekompensat za wcześniejsze odejście z zawodu, w tym także przejście na wcześniejszą emeryturę. W tym ostatnim przypadku rybakowi do osiągnięcia wieku emerytalnego musi pozostać co najwyżej 10 lat. Z kolei rybacy poniżej 40 roku życia mogą liczyć na indywidualną premię w wysokości do 15% kosztów nabycia prawa własności statku rybackiego, lecz nie przekraczającej kwoty 50 tys. euro. Rybacy ubiegający się o takie wsparcie muszą wykazać, że przepracowali w swoim zawodzie co najmniej 5 lat lub mają odpowiednie przeszkolenie zawodowe i nabywają po raz pierwszy częściowe lub całkowite prawo własności statku rybackiego z wyposażeniem do połowów morskich. Długość jednostki nie może przekraczać 24 m, a jego wiek mieścić się w przedziale 5 - 30 lat. Z tego rodzaju pomocy można skorzystać w ramach środka „Rekompensaty społeczno - gospodarcze w celu zarządzania krajową flotą rybacką”. Dotychczas wnioski o takie wsparcie złożyło 783 wnioskodawców na łączną kwotę około 83,2 mln zł.

Od 11 września 2009 r. w 16 Oddziałach Regionalnych ARiMR można także składać wnioski o dofinansowanie w ramach 2 Osi Priorytetowej „Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury” w ramach następujących działań - środków:

- Inwestycje w chów i hodowle ryb
- Działania wodno-środowiskowe
- Rybołówstwo śródlądowe
- Inwestycje w zakresie przetwórstwa i obrotu

Na wsparcie w ramach tej osi przewidziano łącznie 195,75 mln euro.

IV. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

1. Zakończone nabory

W dniu 31 lipca 2009 roku zakończono nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania 125 Schemat II „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” oraz działania 321 "Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej" objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wpłynęło **14 wniosków** do działania "Poprawianie i rozwijanie infrastruktury" - Schemat II "Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi oraz **105 wniosków** do działania "Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej".

Kwota pomocy o którą ubiegają się wnioskodawcy działania „**Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi**” wynosi 26 551 972,13 złotych, natomiast wysokość kosztów całkowitych planowanych operacji to 33 254 788,19 złotych. Dwanaście wniosków dotyczy melioracji podstawowych, a dwa wnioski dotyczą melioracji szczegółowych. Beneficjentami uprawnionymi do ubiegania się o przyznanie pomocy w ramach działania były Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Urzędzeń Wodnych - Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Olsztynie oraz Żuławski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Elblągu. W ramach naboru Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Olsztynie złożył 6 wniosków o przyznanie pomocy na łączną kwotę dofinansowania 8 466 922,44 złotych. Żuławski

Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Elblągu złożył 8 wniosków o przyznanie pomocy na łączną kwotę pomocy 18 085 049,69 złotych.

Kwota pomocy o którą ubiegają się wnioskodawcy działania „**Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej**” wynosi około 234,7 mln złotych, natomiast wartość kosztów kwalifikowanych planowanych operacji to około 365,1 mln złotych. Beneficjentami uprawnionymi do ubiegania się o przyznanie pomocy w ramach działania były: gminy, jednoosobowe spółki gminy oraz gminne zakłady budżetowe. Największa liczba wniosków o przyznanie pomocy - 89 złożona została przez gminy. O przyznanie pomocy ubiega się również 10 jednoosobowych spółek gminy i 6 gminnych zakładów budżetowych (w sumie 16 wniosków o przyznanie pomocy).

2. Konkurs na najlepsze łowisko wędkarskie

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił konkurs na najlepsze łowisko wędkarskie w regionie. Nagrody czekają i na właścicieli łowisk, i na głosujących. Kupony konkursowe przyjmowane będą do dnia 10 września 2009 roku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa.

Cel konkursu to motywacja do rozwoju, uatrakcyjnienia i poprawy jakości usług w zakresie wędkarstwa i rekreacji. Wielotysięczne rzesze aktualnych i potencjalnych wędkarzy odwiedzających nasz region w czasie urlopu do najlepszy nośnik wiarygodnych informacji o atrakcyjności łowisk. Jednocześnie może to być dobry sposób na promocję regionu.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi na podstawie kuponów konkursowych przesłanych przez wędkarzy, które będą publikowane w lipcu i sierpniu w wydaniu piątkowym „Gazety Olsztyńskiej” i „Dziennika Elbląskiego”. Planuje się je udostępnić także na łowiskach. Wśród osób, które nadesłały kupony konkursowe, zostaną wylosowane trzy równorzędne nagrody rzeczowe w postaci zestawów wędkarskich. Właściciel najlepszego łowiska dostanie 3 tys. zł od Samorządu Województwa, a dwa kolejne wyróżnione odpowiednio 2 tys. zł i 1 tys. zł.

3. Dożynki wojewódzkie 2009

Dnia 20 września 2009 roku w Gminie Iława odbyły się uroczystości dożynkowe Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Organizatorami tegorocznych dożynek byli: Marszałek Województwa Warmińsko – Mazurskiego, Burmistrz miasta Iławy oraz Starosta Iławski. Obchody Święta Plonów rozpoczęły się przemarszem korowodu dożynkowego na stadion miejski, gdzie odprawiona została uroczysta Msza Św. celebrowana przez Arcybiskupa Seniora Archidiecezji Warmińskiej - Edmunda Piszczę.

Bezpośrednio po nabożeństwie, nastąpiło oficjalne otwarcie uroczystości przez Burmistrza Iławy Pana Włodzimierza Ptasznika oraz Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pana Jacka Protasę. Podczas uroczystego otwarcia Święta Plonów głos zabrali przedstawiciele władz rządowych i samorządowych województwa. Odczytano również list Prezydenta RP Pana Lecha Kaczyńskiego skierowany do wszystkich rolników z Warmii i Mazur oraz list od Marszałka Sejmu RP Pana Bronisława Komorowskiego.

Wyróżniających się rolników z Warmii i Mazur, za wieloletnią rzetelną pracę w rolnictwie i aktywność na obszarach wiejskich, uhonorowano odznakami „Zasłużony dla Rolnictwa”. Wręczone zostały również ordery: „Serca Matkom Wsi” i „Za zasługi dla kółek rolniczych”. Po części oficjalnej ogłoszono wyniki konkursu „Czysta i piękna zagroda – estetyczna wieś” oraz konkursu na najpiękniejszy wieniec dożynkowy.

W konkursie wieńca dożynkowego **I miejsce** zajął wieńiec z **gminy Tolkmicko**, **II miejsce** przypadło wieńcowi z **gminy Miłakowo**, **III nagrodę** otrzymał wieńiec z **gminy Zalewo**.

W konkursie „Czysta i piękna zagroda - estetyczna wieś” zwyciężyła **wieś Miłogórze, gmina Lidzbark Warmiński**. Nagrodę główną w wysokości 25.000 zł ufundował i wręczył Marszałek Województwa Warmińsko – Mazurskiego Pan Jacek Protas. **II miejsce** przypadło miejscowości **Bredynki gmina Biskupiec** - nagroda ufundowana przez Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego w wysokości 20.000 zł **III miejsce** zajęła miejscowość **Jeziorowskie , gmina Kruklanki** - nagroda Związku Gmin Warmińsko – Mazurskich w wysokości 15.000 zł

Licznie zgromadzeni goście mieli okazję podziwiać zespoły ludowe, artystyczne i taneczne, zorganizowano też liczne zabawy i konkurencje sportowe. Podczas uroczystości dożynkowych na gości czekały również stoiska przygotowane przez artystów ludowych, gospodynie wiejskie, organizacje i firmy związane z rolnictwem oraz gospodarstwa agroturystyczne. Tegorocznym Dożynkom Wojewódzkim 2009 sprzyjała piękna, słoneczna pogoda i miła atmosfera sielskiej ludowej zabawy.

4. Międzynarodowa konferencja pn. „Wieś – tu żyję, pracuję i odpoczywam”

4 sierpnia 2009 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja dla organizacji pozarządowych. Inicjatywa ta została zorganizowana wspólnie przez Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia”, Gminę Bornholm oraz Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach realizacji projektu pn. „Lokalna Grupa Działania sposobem na efektywny rozwój obszarów wiejskich – promocja dobrych praktyk”. Projekt dofinansowany został przez Związek Gmin, Stowarzyszenie Gmin RP Euroregionu Bałtyk w ramach Funduszu Małych Grantów Transgranicznych i Międzyregionalnych. Wsparcie zostało udzielone przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie

ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Konferencja była także wsparta ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 – Pomoc Techniczna Schemat III Wdrożenie Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na rok 2009.

Celem spotkania, mającego charakter międzynarodowy, była szeroko rozumiana promocja inicjatyw wykonywanych w ramach realizacji polityki zagranicznej.

Konferencja pn. **„Wieś – tu żyję, pracuję i odpoczywam”** zgromadziła Lokalne Grupy Działania, Stowarzyszenia, Fundacje oraz inne organizacje pozarządowe z Rosji, Ukrainy, Estonii, Danii, Szwecji oraz Regionu Pomorza, Warmii, Mazur i Powiśla. Każde z przybyłych państw zaprezentowało organizacje zajmujące się lokalnym rozwojem obszarów wiejskich na terenie określonych regionów / gmin / powiatów swojego kraju.

W dalszej części konferencji spotkanie przyjęło charakter tzw. **„Targowiska pomysłów – Market places**.

Wśród zaproszonych gości i uczestników konferencji byli przedstawiciele organizacji pozarządowych z Rosji, Ukrainy, Danii, Szwecji i Estonii, Lokalne Grupy Działania z województwa warmińsko-mazurskiego, pracownicy Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departamentu Programów ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Departamentu Środowiska, Rolnictwa i Zasobów Naturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Do udziału w konferencji zostali również zaproszeni dyrektorzy i prezesi oddziałów terenowych państwowych agencji, jednostek wojewódzkiej administracji zespolonej oraz wojewódzkich jednostek działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele Stowarzyszenia Gmin RP Euroregionu Bałtyk z siedzibą w Elblągu oraz przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego odpowiedzialni za współpracę z organizacjami pozarządowymi.

5. VI Jarmark Wojewódzki

W dniach 4 – 6 września 2009 r. sławna ulica Piotrkowska w Łodzi gościła uczestników **VI Jarmarku Wojewódzkiego**. Wielkie trzydniowe świętowanie było jednocześnie elementem obchodów z okazji 90 - lecia powstania Województwa Łódzkiego. Na zaproszenie Samorządu Województwa Łódzkiego do stolicy regionu przyjechało ponad 100 wystawców reprezentujących samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne z całego kraju, a także zagraniczni goście partnerskich regionów woj. łódzkiego z Czech, Białorusi, Ukrainy, Węgier i Francji.

Główną ideą **Jarmarku** była ponadregionalna integracja społeczności, kultywowanie i upowszechnianie folkloru ludowego, promocja i prezentacja artystycznej twórczości ludowej, prezentacja oferty turystyczno-kulturalnej.

Wśród zwiedzających tereny wystawowe powodzeniem cieszyły się również uliczne kramy z kuchnią regionalnych i tradycyjnych potraw, których niepowtarzalny smak i zapach zachęcał do degustacji.

Na łódzkiej imprezie obecna była reprezentacja Warmii i Mazur pod przewodnictwem Departamentu Turystyki oraz Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, której towarzyszyli przedstawiciele powiatu nidzickiego, tj. Przedsiębiorstwa Społecznego „Garncarska Wioska” Sp. z o.o. z Kamionki oraz właściciele jednej z największych pasiek w kraju – „Pasieka Tkaczuk” z Grzegórzek. Zarówno wspaniałe mazurskie miody jak i niepowtarzalne wzory i wyroby rękodzieła artystycznego twórców z Garncarskiej Wioski znalazły wielu nabywców. Nie mniejszym powodzeniem cieszyły się licznie oferowane przez nas materiały, ulotki, foldery turystyczne, promujące piękny region warmińsko-mazurski i jednocześnie zachęcające do odwiedzania naszych terenów.

6. Podsumowanie projektu „Wioski tematyczne”

W dniu 23 września br. w Szkole Podstawowej w Mostkowie odbyła się uroczystość podsumowania realizacji projektu pn. „Wioski tematyczne szansą na lokalną aktywność mieszkańców Krainy Drwęcy i Pasłęki” oraz wręczenie stypendiów Funduszu Stypendialnego „Równe Szanse” i Programu „Agrafka Agory”.

Projekt Związku Stowarzyszeń „Kraina Drwęcy i Pasłęki” pn. „Wioski tematyczne szansą na lokalną aktywność mieszkańców Krainy Drwęcy i Pasłęki” współfinansowany był przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Biuletyn opracowano na podstawie danych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa,
- Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- oraz informacji prasowych.